

Actiepunten PO-Raad

**Naar goed en
toekomstgericht
primair onderwijs
voor ieder kind**

Programma primair onderwijs

PO-Raad
Aidadreef 4, 3561 GE Utrecht.
Telefoon: 030 - 31 00 933
www.poraad.nl

info@poraad.nl
www.poraad.nl
Volg ons ook op Twitter: @PO_Raad

Programma primair onderwijs

De beste leraar voor de klas draagt bij aan verhoogde onderwijskwaliteit in het primair onderwijs. We hebben leraren nodig met verschillende specialismen, waaronder leraren met een hogere opleiding. Daarom pleiten we samen met de VSNU voor de start van een driejarige universitaire bachelor en streven we naar meer master-opgeleide leraren. Om het leraarsberoep aantrekkelijker te maken moeten de salarissen ook omhoog. Dat is een voorwaarde om een groot lerarentekort in 2020 te voorkomen. Om een optimale en een doorgaande ontwikkellijn te creëren in de ontwikkeling van kinderen van 0-12 jaar, wil de PO-Raad dat er een sterke basisvoorziening komt voor alle kinderen. De PO-Raad pleit voor een ontwikkelrecht voor alle kinderen vanaf 2 jaar, zodat iedereen een goede start kan maken en talenten maximaal ontwikkeld kunnen worden. Daar hoort ook een aanbod voor kinderen met een achterstand bij.

De taak van de school is om talenten van kinderen optimaal te helpen ontplooiën. Dit kan met behulp van ICT en onderwijsinnovatie. De PO-Raad streeft ernaar dat alle kinderen in 2032 mediawijs zijn, en dat alle scholen zo snel mogelijk beschikken over een goede basisinfrastructuur. Scholen zouden moeten worden ondersteund bij de innovaties die hieruit voortvloeien.

1. De beste leraren voor de klas

Nederland is tussen 2005 en 2012 relatief steeds wat minder gaan besteden aan onderwijs. In 2012 werd 10,8% van het totale overheidsbudget in Nederland besteed aan onderwijs. Dat ligt onder het OESO-gemiddelde (11,6%). Zoals de onderstaande tabel laat zien scoort Nederland voor het gehele onderwijs boven het OECD-gemiddelde met de totale uitgaven per leerling/student, maar in het primair onderwijs investeren we relatief minder.

Uitgaven per leerling/student (in USD in 2012)	Nederland	OESO-gemiddelde
Alle onderwijssectoren	12.211	10.220
Primair onderwijs	8.185	8.247
Secundair onderwijs	12.296	9.518
Tertiair onderwijs (incl R&D)	19.276	15.028

Aan de hand van de volgende punten wil de PO-Raad de kwaliteit van het basisonderwijs verder versterken:

Hoger opgeleide leraren

Goed onderwijs staat of valt met de kwaliteit van de leraar. Hoger- en academisch opgeleide leraren brengen analytische vaardigheden en kritisch denkvermogen in de school. Zij kunnen zo in hun teams een rol spelen in onderwijs- en schoolontwikkeling. We willen toe naar lerarenteams waarin leraren vanuit diverse expertises werken aan nieuwe aanpakken. Ook nieuwe ontwikkelingen zoals de komst van digitale leermiddelen en de invoering van passend onderwijs kunnen door zo'n team beter worden voorbereid en uitgevoerd dankzij de aanwezige brede kennis, vaardigheden, ervaring en specialismen.

Divers samengestelde lerarenteams

Een lerarenteam moet een goede mix zijn van kennis, vaardigheden, ervaring en specialismen. Een divers team bereik je dankzij de verschillende opleidingsroutes voor instromende leraren, én door de huidige leraren verder te scholen. Daarbij ligt de nadruk op kennis en vaardigheden die nodig zijn om het onderwijs te blijven aanpassen aan de eisen van de tijd en de maatschappelijke vraag. Zo'n divers team leidt tot meer variatie in de taakverdeling en tot betere loopbaanmogelijkheden in de sector primair onderwijs. Dit is goed voor de kwaliteit op de werkvloer en maakt de sector en het beroep van leraar aantrekkelijker.

Betere beloning

De huidige beloningen in het primair onderwijs volstaan niet om hoger opgeleide leraren naar de sector te trekken en vast te houden ('uitrekken' van het loongebouw). Ook volstaat de huidige beloningssystematiek niet om huidige leraren voldoende carrièreperspectief te bieden (ophogen gehele loongebouw). Beloningsperspectieven zijn belangrijk voor nieuwe generaties en direct verbonden met de status van het beroep van leraar basisonderwijs. Doen we niets aan de aantrekkelijkheid van het beroep en de hoogte van het salaris, dan heeft het primair onderwijs in 2020 een tekort van meer dan 4.000 leraren.

Feiten & cijfers over loongebouw en arbeidsmarktpositie

	PO		VO	
Schaal	maxbedrag	aandeel	maxbedrag	aandeel
LA	3313	75%		
LB	3640	25%	3784	43%
LC	4247	0%	4413	30%
LD			5022	27%

De salarissen en salarisontwikkelingsmogelijkheden in het primair onderwijs liggen ver onder die van de andere onderwijssectoren

- Het voortgezet onderwijs (VO) zit op het niveau van de markt, het primair onderwijs (PO) zit onder het hbo-niveau
- In het PO is LA de laagste schaal, in VO is dat de LB-schaal
- De hoogste schaal in het VO is 2 schalen hoger dan die in het PO
- In het PO ligt het zwaartepunt bij de laagste schaal, in het VO is dit evenrediger verdeeld
- De schaalbedragen zijn in het PO lager dan in het VO.

Een leraar in het VO wordt direct bij de start van zijn loopbaan al beter betaald, hij heeft meer kans op groei én de groei heeft meer effect op het salaris. Als we willen dat de hoger opgeleide leraar óók in het PO wil komen werken én blijven werken, zullen we dus iets aan de beloning moeten doen.

Gemengde lerarenteams

We streven niet naar uitsluitend academisch geschoolde leraren; we zien graag diversiteit in de lerarenteams. Zo groeit de 'collectieve kwaliteit' van de teams, en dat is goed voor de onderwijskwaliteit. Vanaf 2009 is de functiemix ingevoerd, dit creëert een loopbaanperspectief voor de huidige leraren. De invoering kost tijd, maar zorgt er nu al wel voor dat leraren zich scholen en specifieke verantwoordelijkheden op zich nemen binnen een lerarenteam.

Leraren beter belonen

Het onderwijs heeft lumpsumbekostiging; dat betekent dat schoolbesturen zelf beslissen hoe het budget wordt besteed. Binnen de huidige bekostiging is weinig financiële ruimte om leraren beter te belonen.

2. Sterke basisvoorziening

Kinderen moeten al hun talenten in een doorgaande lijn van 0-12 jaar kunnen ontwikkelen. De PO-Raad wil daarom een sterke basisvoorziening voor alle kinderen met extra ondersteuning voor kinderen met een achterstand. Dat vraagt om samenwerking en lokaal maatwerk. Een integrale aanpak is goed voor de ontwikkeling van kinderen, het bestrijden van achterstanden en maakt het voor hun ouders eenvoudiger om opvoeding en werk te combineren. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, investeren in die jonge leeftijd draagt bij aan goed opgeleide mensen die de samenleving hard nodig heeft.

Ontwikkelrecht voor alle kinderen

Voor de korte termijn pleit de PO-Raad voor een sterke basisvoorziening voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar. Dit zorgt ervoor dat alle kinderen zich breed kunnen ontwikkelen. De nadruk ligt hierbij op een hoog kwalitatief aanbod van opvang en onderwijs. Daar hoort ook een aanbod voor kinderen met een achterstand bij.

Meer ruimte in wet- en regelgeving

Schoolbesturen werken samen met kinderopvangorganisaties, peuterspeelzalen, gemeenten en zorginstellingen om te zorgen dat elk kind zijn talenten kan ontdekken en ontwikkelen. De huidige wet- en regelgeving maakt dit echter tot een complexe, tijdrovende, kostbare en soms onmogelijke operatie. De wet- en regelgeving moet meer ruimte gaan bieden. Te denken valt aan, onder andere het onderling btw-vrij uitwisselen van personeel. Ook vraagt deze ontwikkeling om toezicht dat gericht is op de pedagogische kwaliteit van de voorzieningen voor jonge kinderen en de doorgaande ontwikkellijn naar het onderwijs.

Ontwikkelrecht voor alle peuters

In het SER advies "Gelijk goed van start" is berekend dat een ontwikkelrecht voor alle peuters ongeveer 400 miljoen euro extra kost. Dit houdt in twee dagen per week voor kinderen met een achterstand en aanvullend, voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar, twee dagen opvang.

3. Onderwijs op maat met ICT

In ieder kind schuilt een talent. De taak van de school is om dit talent te helpen ontplooiën. Daarom is het belangrijk dat dat onderwijs zich continu blijft ontwikkelen. Dit kan door de mogelijkheden van ICT optimaal te benutten. Met hulp van ICT kunnen leerlingen meer onderwijs op maat krijgen en worden leraren ondersteund zodat zij minder tijd kwijt zijn aan nakijkwerk en administratie en meer aandacht kunnen geven aan de leerling. ICT helpt de leerkracht bovendien om goed aan te sluiten bij het niveau van kinderen en bij ontwikkelingen in de maatschappij.

Alle kinderen mediawijs

De PO-Raad wil dat de kinderen van nu in 2032 mediawijs op de arbeidsmarkt terecht komen, met 21ste eeuwse vaardigheden als vanzelfsprekend gereedschap. Waar kinderen thuis doorgaans al heel vaardig zijn met ICT, loopt de school vaak nog achter. Dat komt onder meer omdat op veel plekken in het land de infrastructuur ontbreekt die nodig is om van ICT te kunnen profiteren.

Een goede infrastructuur

Een basisinfrastructuur waardoor scholen toegang hebben tot snel, betrouwbaar, veilig en betaalbaar internet, is een voorwaarde voor goed onderwijs. De PO-Raad vindt het een verantwoordelijkheid van de overheid om hiervoor te zorgen. Daarnaast moet dit internet ook binnen de school, in iedere klas, beschikbaar zijn en moet er een veilige wifi-voorziening zijn.

Scholen ondersteunen

Het maximaal benutten van de mogelijkheden van ICT in het leerproces kan leiden tot een andere inrichting van de lessen. Voor de teams betekent dat een meerjarig verandertraject. Het zou goed zijn als de scholen ondersteund worden bij deze innovaties.

Alleen door samen de schouders te zetten onder onderwijs met ICT, kunnen we het onderwijs blijven geven dat alle kinderen verdienen en in de top 5 blijven van de kenniseconomieën.